

[Arvutimaailm 6/02](#)

22 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Poliitika

Ühe võitluse lugu: tarkvarapiraatluse väljajuurimise edust Eestis

Eneken Tikk

Microsofti monopoli killustamine on USA-s jätkuvalt päevakorraline teema. Ehkki juriidilised nõustajad ja advokaadid töötavad täispööretel ja kohtukulud ulatuvad mitmete nullidega numbritesse, ei lahene olukord ei ühe ega teise poole kasuks. Eestisse jõuab USA kohtuprotsessidest eelkõige valik lühiuudiseid, kuid olukord tundub olevat veidi kergem ka neile, kes kardavad politsei ja tarkvaraekspertide ühist koputust oma uksele. Microsofti haare ei ole otseselt nõrgenenud, küll aga on mõnevõrra muutunud päevakorralised prioriteedid – impeeriumi kooshoidmine nõuab mitte üksnes raha ja energiat, vaid ka põhjalikke rahvuslikke tegevusprogramme.

Kuidas ID-kaarti kasutada saab

Arvi Tavast

AS Sertifitseerimiskeskuse juhataja Ain Järv seletas AMile ID-kaardiga seonduvat. Selgub, et uue tehnoloogia kasutuse levikut takistab täiesti tavaline teadmatus nii sellega kaasnevatest võimalustest kui ka süsteemi tööpõhimõttest üldse. ID-kaardi ulatuslikuks rakendamiseks tuleb kõigepealt lahendada mõned kinnise noka ja lahtise saba tüüpi ülesanded.

Haridus

IT-i juhtimise diplom on nagu püstol vööl

Anne Oja

– Kõrgkoolidiplom on nagu püstol vööl, – väidab IT-i juhtimise ja tööturu teemalises vestlusringis aktsiaseltsi Cell Network peadirektor Niilo Saard (NS), kes hindab initsiatiivikust ja realistlikku maailmavaadet.

Turg

Ajude rent ehk lihtne outsourcing

Lauri Haav

– Outsourcing ei ole midagi vähemat kui organisatsiooni ümberdefineerimine. Outsourcing eeldab, et organisatsioon keskendub vähestele, hästi valitud peaoskustele, mida toetavad pikaaegsed firmavälised suhted paljude teiste protsesside ja ressursside läbiviimiseks. – Niimoodi defineerib abitegevuste laialdast sisseostmist Outsourcing Institute. Tundub midagi suurt ja keerulist olevat? Nii ta ongi ja pealegi, enamikest Eesti ettevõtetest polegi nagu midagi suurelt outsource'ida.

Vabaks kirjutusmasina türanniast

Tõnu Vare

Kogunisti inimpõlv tagasi korraldati Taanis uurimus, mille viis läbi IFIP (International Federation for Information Processing), et selgitada, mis elualadel ja kuidas hakkavad meie igapäevaelu mõjutama arvutid ja infotehnoloogia areng üldse.

Hiina otsib infotehnoloogia maailmas oma kohta

Tõnu Vare

Ajalugu

Arvutiviiruste ajalugu "muinasajast" tänapäevani 1

Arvutiviirused – see saladuslik termin on kohutanud arvutiomanikke juba mitmeid aastakümneid. Samal ajal piirduvad aga enamiku arvutikasutajate teadmised arvutiviirustest üksnes uduse ettekujutusega nende ohtlikkusest ja tabamatusest. Mida siis õieti kujutab endast see arvutiajastu nuhtlus? Milline on sellest lähtuv reaalne oht? Kuidas seda vältida?

[Kes on personaalarvuti isa?](#)

Tõnu Vare

Täna on personaalarvuti muutunud meie elus nii igapäevaseks, et me ei mõtlegi tavaliselt sellele, mis ajast on see masin meie argipäevade kaaslane. 23. juunil täitub koguni 90 aastat personaalarvuti isa Turingu sünnist.

Võrgud

WiFi – Internet avardub veelgi

Veljo Haamer

Inimesed väärtustavad mobiilsust. Kümne aastaga on mobiiltelefonist saanud meie lahutamatu kaaslane. Kuid mobiilside vahendusel pakutav andmeside on kulukas, aeglane ning sageli ka katkev. GPRS (General Packet Radio Service) tehnoloogiat toetava telefoni andmeside kiirus 40–50 kbit/s on hea kasutamiseks suvilas, kuid ei ole mitte mingil juhul piisav surfamiseks pilte ja muid suuremaid elemente sisaldavatel veebilehtedel. Uus 3G mobiiltelefon, mis selle probleemi lahendamaks peaks, on veel liialt kauge tulevik.

Sülearvutiga rannas

Rauli Rajande

Milleks istuda ilusal suvepäeval umbses kontoris ja kadestada neid, kellel on võimalik peesitada rannas või nautida värsket metsaõhku kuskil maamajas? Miks mitte võtta oma sülearvuti ja teha tööd seal, kus tingimused on ajutööks soodsamad kui tolmuses toapugerikus? Või miks peaks iga väikese asja pärast, olgu selleks siis ühisesse kalendrisse märke tegemine või dokumendi printimine, kontorisse tulema?

Uus oht privaatsusele

Jaan Vare

Doti teadlased töötavad uue veebiliikluse jälgimissüsteemi kallal. Uus programm võimaldab koguda surfajate kohta enneolematult suurtes kogustes infot ning on samal ajal väga raskesti avastatav.

Teine privaatsusoh

Jaan Vare

Richard Eaton on ameeriklane, kelle mõttetöö tulemusel on sündinud järjekordne spioneerimistarkvara, mil nimeks Win WhatWhere Investigator. Tegemist ei ole lihtlabase jälgimistarkvaraga □ WWWI on keystroke tracking ehk klahvivajutuse jälgimisprogramm.

Meenutusi CeBITilt

Jüri Liiv

Mobiiltelefonid, pihuarvutid ja muud mänguasjad olid selle aasta CeBITil ilmselt kõige pilkupüüdvamad eksponaadid.

Kas Internetis on elu?

Tarmo Teder

Iga uuendus toob muudatusi ka meie ellu. Vahel on need positiivsed, vahel negatiivsed, vahel mõlemat korraga. Näiteks inimkonna üks suurimaid leiutisi ratas, mille abil töötavad pea kõik mehhanismid, tegi võimalikuks ka terve hulga sõjamasinate tekke. Sama kehtib ka infotehnoloogia puhul. Vaatamata oma õrnale eale, võrreldes suurema osa tehniliste saavutustega, mille tööpõhimõtted on teada olnud juba aastasadu, on sellest saanud üks maailma liikumapanevaid jõude. Veelgi verisulisem nähtus on Internet. Ehkki minu mäletamist mööda kasutab seda meediat ühel või teisel viisil ainult (või hoopis tervelt) 1/6 maakera elanikkonnast, on ta oma kasutajate elu muutnud rohkem, kui ehk endale tunnistada julgetakse. Tänu Internetile on tekkinud uued suhtlusvormid ja ühiskondlikud seosed. Kõige kummalisem on võib□olla see, et need seosed on hakanud tasapisi võrgust väljapoole levima. Just sellistest kogukondadest, mis on tekkinud Internetis või tänu Internetile ma täna räägingi.

Riistvara

NAS ja SAN: võrguajastu salvestustehnoloogiad

Veiko Tamm

Alates iidsetest aegadest, kui infotöötlus meie eisiisadel käis näppe□varbaid kokku lugedes või mõnel maal tõelist tollast innovatsioonilist arvutusvahendit □ abakust □ kasutades, oli alati ka vajadus infosalvestite järele.

Olukord protsessorite lahinguväljal 2002 aasta keskel

Veiko Tamm

Protsessorimaailma Oru Pearu ja Andrese vägikaikavedu kahe suure □ Inteli ja AMD □ vahel, mis jõudlusnäitajate poolest käis kogu eelmise aasta jooksul käest kätte, on nüüd nihkunud Inteli domineerimise suunas. Kui aasta alguses leidis teste, milles AMD tipud suutsid Inteli lipulaevadele konkurentsipakkuda ja mõningais isegi veidike edestada, siis nüüdseks on kaalukauss raudselt Inteli kasuks laskunud. Ainus, milles aga AMD senini vääramatult karikat oma riivil hoiab, on jõudluse ja hinna suhe.

10 Gbit Ethernet saab tõeluseks

Veiko Tamm

Juunikuu sai sünnipäevaks uuele lapsukesele võrgustandardite peres. Kaheksakümnendate aastate algusest pärit Etherneti standarditele, mis alustasid oma aja kohta suurest 10 Mbps kiirusest, jõudes üle üheksakümnendate 100 Mbps praeguse aastatuhande 1 Gbps kiiruseni, lisandub nüüd uusim 802.3ae standard. Selle kohaselt jõuab Etherneti kiirus senikuulmatu 10 Gbps juurde.

Mobiilivalla uudis Samsungilt

Veiko Tamm

Samsung, kes meie arvutirahvale on tuntud peamiselt oma CRT ja TFT LCD monitoride ning kõvaketaste kaudu, on ka suurtegija mobiiltelefonide vallas, olles kolmas tootja Nokia ja Motorola järel. Siin on tal pakkuda uudis, mis mitmes osas on esimene maailmas □ GSM mobiiltelefon SGH□T100.

Tarkvara

Lokaliseerimise võlu ja valu. Keele valik

Arvi Tavast

Et Office XP ja Windows XP on nüüd juba mõnda aega kõneainet andnud, võib proovida esimesi reaktsioone kokku võtta, tuginedes nii inimeste spontaansetele muljetele kui ka kahele eri seltskonnades läbi viidud uuringule. Esimesena tuleb kõne alla ikka lokaliseerimise (st tõlkimise ja sihtkeele kultuurikeskkonnaga kohandamise) fakt ise.

SXW

Lemmit Kaplinski

Eelmises AM-is oli juttu kontoritarkvarast OpenOffice.org. Kuigi artikli põhirõhk oli võrdlusel Microsofti sarnase tootega, mainiti muu hulgas ka OpenOffice.org-i ja StarOffice 6 uut ühist XML-i põhist failivormingut laiendiga SXW. Siin artiklis räägin lähemalt sellest formaadist ning tema ühest kasutusvaldkonnast - Content Managementist ehk sisuhaldusest. SXW on tekstitöötlusdokumentide formaat, kuid suur osa järjnevatest seletustest kehtib ilmselt ka tarkvara teiste komponentide loodud failide kohta.

Netscape 7.0 PR1

Jaan Vare

Netscape Communicationsi juht Catherine Corr väidab, et AOL Time Warner toob sel suvel Netscape 7.0 lõpliku versiooni turule. Millal see täpselt aset leiab, pole praegu veel teada. Preview Release on aga juba rohkem kui kuu aega väljas ja kõigile allalaadimiseks Netscape'i uuendatud kodulehel üleval.

Pakitud helid

Mark Fisch

Kui mõni aasta tagasi mõisteti mp3 vormingu all pisikeseks failiks pakitud piraatkoopiat mõnest muusikapalast, siis praegu on see lihtsalt üks paljudest failivormingutest, mida kasutavad ka mitmed muusika- ja videotöötlemise programmid ning mängud. Samas pole kadunud ka mp3 tähtsus muusika levitamisel.

mp3, muusikatööstus ja tulevik

Sander Säde

Alguses olid vaid piraatlindid. Nende kvaliteet oli kehv ja halvenes iga kopeerimisega. Siis tulid kaheksakümnendatel kasutusele CD-d ja kohe ilmusid ka piraatCD-d. Muusikatööstusel polnud veel põhjust eriti muretseda - ehkki piraatplaatide helikvaliteet ei jää kuidagi alla originaalile, oli nende valmistamiseks vaja küllaltki kallist tehnikat.

Varia

Arvutisõltuvus kui tänapäeva tehnoloogia varjukül

Andero Kaha

Infotehnoloogia areng ja arvutite kiire levik on lisaks otsesele kasule kaasa toonud ka mitmeid probleeme. Üks väga ohtlik ja tõsine Interneti ning personaalarvutitega kaasnev varjukül on arvutisõltuvus, mis haarab kaasa järjest suurema hulga kasutajaid.

Digitaalne aeglus

Andreas W

Me oleme harjunud mõtlema, et digitaalses maailmas toimuvad arengud kiiresti ja et ka digitaalne maailm ise on kiire ja dünaamiline. Et uus tehnika vahetab pidevalt välja vana, et võimsused ja mahud kahekordistuvad lühikese ajavahemiku järel. Kõik tundub pidevalt, lausa painajaliku kiirusega teisevat.

ET Cup IT Kolledžile 2

Rein Kikerpill

See on minu arvates üks vähestest sarja(simulaator)mängudest, mis läheb järjest paremaks ja paremaks. Pole midagi parata, seoses ET Cup ITK 2 ideaalilähedusega tuleb Eesti Telefoni ja IT Kolledži ühisloomingu järjekordselt ülistada ja kiita!

Mängud

Cheerio!

Lauri Jürisoo

Nagu näha, pääsesin Venemaalt eluga tagasi.

Uudised

Lauri Jürisoo

2002 FIFA World Cup

Tarmo Toomepuu

EA Sportsi lõpmatuna näiva vutisarja omamoodi eriväljaanne.

Simon the Sorcerer 3D

Timo Tomson

Ei ole eriline saladus, et meie igapäevaseks kasutamiseks mõeldud argise ja halli universumi kõrval eksisteerib veel teinegi, märksa meeldivam paik. Mõned kutsuvad seda paralleeluniversumiks, mõned muinasjutumaailmaks, mõned LSD-uimaks - Ühega nõustuvad aga kõik: sinna ei satuta eriti tihti. On muidugi erandeid, kuid enamasti lõppevad need üledoseerimise ja surmaga.

Grand Theft Auto III

Arnel Pällo

If you commit the crime, you will do the time. (Robert De Niro, Showtime)

The Elder Scrolls III: Morrowind

Mart Redi

Tere tulemast teise maailma! Jäta eelarvamused palun ukse taha.

Soldier of Fortune II: Double Helix

Lauri Jürisoo

Ettevaatust, vennad terroristid, kevade nõutumaid multiplayer-demosid on lõpuks täies hiilguses ümber sündinud! Liikuge rahulikult väljapääsu poole ja ärge segaduses pead või muid kehaosi kaotage!

Juhtkiri

Pärast suve tuleb sügis

Piret Frey

Jaanipäev on möödas ja valged ööd muutuvad aina pimedamaks, kuid suvi pole sellest hoolimata veel kuhugi kadunud. Päike ja rannailmad muudavad tööelu nii kaugeks, et tundub, nagu ei tuleks sügist ja tööädalaid enam kunagi. Elu läheb siiski tavalises taktis edasi ja seda aitab meeles pidada ka seekordne Arvutimaailm.

- [AM arhiiv](#)